

შირაქი

SHIRAKI

www.open.ge

გამოდის 1937 წლიდან

დადოფლისწყაროს მუნიციპალიტეტის გაზეთი

№26 (9.740)

9 - 16 ივლისი 2016 წელი

ფასი: 50 თეთრი

ყოველკვირული გამოცემა

მმ.მ

არხილოსკალოში

მაღა

საზოგადოებრივი

ცენტრი გაიხსნება

პირველადი ჯანდაცვის კლინიკა

იაპონიის სარეზერვო

მმ. მ

მმ. 2

მინის

ნაკვეთების

პრივატიზების

პროგრამა

იწყება

დაკონსერვებული

სანატორიუმი

არხილოსკალოში

მმ. 5

**ნატო-ს გენერალური
მდივანი -
საქართველო არის
განუვრცობის
კანდიდატი ქვეყანა**

მმ.2

დაავადებათა
კონტროლის
ცენტრი სიცხისგან
დასაცავად
მოსახლეობას
რეკომენდაციებს
სთავაზობს

მმ.7

ე უ რ ა დ ლ ე ბ ა !

საქართველოს საარჩევნო კოდექსის მუხლი 50.2-4-ით განსაზღვრული მოთხოვნების შესაბამისად, წინასწარჩევნო კამპანიის ფარგლებში, გაზეთი „შირაქი“ ყველა საარჩევნო სუბიექტს დაუთმობს საგაზეთო ფართს პოლიტიკური რეკლამისათვის. 8 ოქტომბრამდე გაზეთი „შირაქი“ ყოველკვირეულად, თითოეულ ნომერში საპარლამენტო არჩევნებში მონაწილე საარჩევნო პარტიებსა და კანდიდატებს გაზეთის ფართს დაუთმობს, რომელიც განკუთვნილი იქნება ფასიანი პოლიტიკური რეკლამისთვის და თანაბრად გადაწესდება ყველა საარჩევნო სუბიექტზე. ფასიანი პოლიტიკური რეკლამისთვის გამოყოფილი გაზეთის ერთი გვერდის ფასი კი 150 ლარით განისაზღვრება.

ნატო-ს გენერალური მდივანი - საქართველო არის გაწევრიანების კანდიდატი ქვეყანა

ნატო-ს გენერალური მდივნის, იენს სტოლტენბერგის განცხადებით, საქართველო არის ნატო-ში გაწევრიანების კანდიდატი ქვეყანა და ალიანსი მასთან მჭიდრო თანამშრომლობას განაგრძობს.

ამის შესახებ იენს სტოლტენბერგმა ნატო-ს სამიტის ოფიციალურ გახსნამდე ვარშავაში გამართულ საექსპორტო ფორუმზე სიტყვით გამოსვლისას განაცხადა.

“ჩვენ ვმუშაობთ საქართველოსა და უკრაინასთან როგორც მჭიდრო პარტნიორებთან. რაც შეეხება საქართველოს, ეს კანდიდატი ქვეყანაა, ჩვენ ვმუშაობთ მასთან და მხარს ვუჭერთ მის ძალისხმევას მოახდინონ შეიარაღებული ძალების მოდერნიზება, გაატარონ რეფორმები და მოვიდეს ნატო-ს სტანდარტებთან შესაბამისობაში.

ბოლო სამიტზე მივიღეთ არსებითი პაკეტი და მას შემდეგ, ამ პაკეტის შესრულებაზე ვმუშაობთ. ჩვენ გავაგრძელებთ მრჩევლები და ცოცხა ხნის წინ ერთობლივი საწვრთნელი ცენტრი გახსენით. ეს არის ძლიერი, მნიშვნელოვანი სიგნალი იმისა, თუ როგორ ვავითარებთ თანამშრომლობას და როგორ ვუჭერთ მხარს საქართველოს.

ჩვენ მივესალმებით საქართველოს პროგრესს და გავაგრძელებთ მის მხარდაჭერას”, - განაცხადა იენს სტოლტენბერგმა.

მისი თქმით, ფუნდამენტური პრინციპია, რომ ყველა ქვეყანას აქვს უფლება, თავად აირჩიოს საკუთარი გზა, მათ შორის, უსაფრთხოების რომელი კავშირის ნევრობა სურს.

“თუ საქართველო, უკრაინა ან სხვა რომელიმე ქვეყანა გადაწყვეტს ნატო-ში გაწევრიანებას, გადაწყვეტილება იქნება მისალმებითი მხოლოდ ამ ქვეყნის და ალიანსის წევრების მიერ. არც ერთ სხვა სახელმწიფოს არა აქვს უფლება გეიკარნახოს, რა უნდა გავაკეთოთ”, - განაცხადა სტოლტენბერგმა.

ნატო-ს გენერალური მდივნის განცხადებით, მონტენეგროს ალიანსში გაწევრიანება არის დასტური იმისა, რომ ნატო-ს კარი ღია რჩება.

ევროპარლამენტის შესაბამისმა კომიტეტებმა საქართველოსთვის სავიზო რეჟიმის გაუქმებას მხარი დაუჭირეს

ევროპარლამენტის საგარეო ურთიერთობათა კომიტეტმა საქართველოსთვის სავიზო რეჟიმის მინიჭებას მხარი დაუჭირა. აღნიშნულ საკითხს კენჭი ცოცხა ხნის წინ უყარეს, რომელიც საქართველოს ვიზალიბერალიზაციის საკითხზე პირველ კენჭისყრას წარმოადგენს.

კენჭისყრის შედეგები სარეკომენდაციოდ სამოქალაქო თანასწორობისა და მართლმსაჯულების კომიტეტს გადაეგზავნა, რომელიც ვიზალიბერალიზაციის საკითხში ნამყვანი კომიტეტია.

საკითხის განხილვა ორივე კომიტეტში უკვე გაიმართა და კომიტეტის წევრებმა საქართველოსთვის სავიზო რეჟიმის გაუქმებას მხარი დაუჭირეს.

შეგახსენებთ, რომ 4 ივლისს გამართულ კომიტეტის სხდომაზე ევროპარლამენტის სამოქალაქო თავისუფლების, მართლმსაჯულებისა და სამართალი საქმეთა კომიტეტის წევრმა, სოციალ-დემოკრატიული ფრაქციის წარმომადგენელმა ტანია ფაინინმა საქართველოს მოქალაქეებისთვის სავიზო რეჟიმის გაუქმებას მხარი დაუჭირა და კომიტეტის დანარჩენ წევრებს საკანონმდებლო ინიციატივის მხარდაჭერისკენ მოუხლოდა.

არჩილ თალაკვაძე: მართვის მოწმობა გახდება ბევრად უფრო საიმედო

საქართველოს შინაგან საქმეთა მინისტრის მოადგილის, არჩილ თალაკვაძის განცხადებით, უწყება, საგზაო მოძრაობის სფეროში არსებული ერთ-ერთი ინიციატივის განხორციელებას, რომელიც მართვის მოწმობის პრაქტიკული გამოცდის რეალურ მოძრაობაში ჩაბარებას, წლის ბოლოდან გაემატა.

ამის შესახებ არჩილ თალაკვაძემ “მაცხოვრებელი” ეთერში საუბრისას განაცხადა.

“უწყების ერთ-ერთი ინიციატივის განხორციელება, რომელიც მართვის მოწმობის პრაქტიკული გამოცდის რეალურ მოძრაობაში ჩაბარებას გულისხმობს, წლის ბოლოდან იგეგმება.

ერთ-ერთი ინიციატივა, რომლის განხორციელებასაც ჩვენ უკვე წლის ბოლოდან ვგეგმავთ, ეს არის მართვის მოწმობის ტესტირების გადატანა რეალურ მოძრაობაში. მძღოლების გამოცდა მოხდება რეალურ სივრცეში, მართვის მოწმობა გახდება ბევრად უფრო საიმედო და უფრო ადეკვატურად შეესაბამება მართვის უნარების შეფასებას მისთვის მართვის მოწმობის მიცემას”, - განაცხადა არჩილ თალაკვაძემ.

მიწის ნაკვეთების პრივატიზების პროგრამა იწყება

მთავრობის დღევანდელ სხდომაზე ფიზიკურ პირთა ფაქტობრივ მფლობელობაში არსებული სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთების პრივატიზების ხელშეწყობის სახელმწიფო პროგრამა განიხილება. პროგრამის შესახებ პრემიერ-მინისტრმა გიორგი კვიციანი ვილმა სხდომის დაწყების წინ ისაუბრა. მისი განმარტებით, მთელ რიგ მაღალმთიან რეგიონებს მიწის რეფორმა, რომელიც გატარდა 90-იანი წლების ბოლოს, არ შეეხებოდა.

გიორგი კვიციანის თქმით, ამ ეტაპისთვის განსახილველია იმ მაღალმთიანი დასახლებების ჩამონათვალი, სადაც არ ჩატარებულა მიწის რეფორმა. შესაბამისად, სწორედ ამ დასახლებებზე გავრცელდება აღნიშნული პროგრამა - საუბარია მეტეის, თიანეთის, ახმეტის, დუშეთის, ფასანაურის, ხევსურეთის, გუდამაყრის, ანანურის, უკანაფშავისა და ქვეშეთის კონკრეტულ სოფლებზე.

“ამ რაიონებში, ფაქტობრივ საკუთრებაში არსებული მიწების დაკანონებისთვის იქნება სპეციალური ჩარჩო, რაც მნიშვნელოვანია აქ მაცხოვრებელთათვის, რადგან ამ მიწებზე ლეგალური მფლობელობის შემთხვევაში მათ ექნებათ ამ საკუთრების ბრუნვაში მიქცევის საშუალება. პროგრამის ამოქმედება სოფლის მეურნეობის განვითარებისთვის, ადგილობრივი მაცხოვრებლებისთვის და ეკონომიკური მდგომარეობის გაუმჯობესებისთვის ძალიან მნიშვნელოვანია”, - განაცხადა გიორგი კვიციანი.

თინა ხიდაშელი - ვარშავის სამიტის შემდეგ არ უნდა აღმოვჩნდეთ ისეთ მდგომარეობაში, უელსის შემდეგ რომ აღმოვჩნდით

ჩვენ არ უნდა აღმოვჩნდეთ ვარშავის შემდეგ ისეთ მდგომარეობაში, უელსის შემდეგ რომ აღმოვჩნდით, - ამის შესახებ საქართველოს თავდაცვის მინისტრმა, თინა ხიდაშელმა ვარშავაში განაცხადა, სადაც ნატო-ს სამიტი მიმდინარეობს.

“დიდი ხნის განმავლობაში იყო ფანტასტიური დეკლარაცია, იყო ფანტასტიური არსებითი პაკეტი, მაგრამ არ იყვნენ მზად ამ პაკეტისადმი რომელიმეზე ან თანხმდებლობაზე. მე უკვე წინასწარ ვიცო, რომ რამდენიმე ქვეყანა, რომელთანაც დღეს შეხვედრები გვაქვს, უკვე მზად არის, რომ გამოაცხადოს საკუთარი მხარდაჭერა კონკრეტული კომპონენტების მიმართ და ისინი ამ განცხადებებს დღესვე გააკეთებენ”, - განაცხადა თინა ხიდაშელმა.

საქართველოს საგზაო უსაფრთხოების ეროვნული სტრატეგია

საქართველოს მთავრობამ „საქართველოს საგზაო უსაფრთხოების ეროვნული სტრატეგია“ შეიმუშავა - პროექტის შესახებ პრემიერ-მინისტრმა მთავრობის სხდომის დაწყების წინ ისაუბრა. მისი განმარტებით, სტრატეგია წარმოადგენს საერთაშორისო ორგანიზაციებისა და გლობალური ექსპერტების მიერ რეკომენდებულ ახალ მიმართულებას.

“რა თქმა უნდა, ნამყვანი როლი ეკონომიკის სამინისტროსთან ერთად, ექნება სხვა უწყებებსაც, უპირველეს ყოვლისა, შინაგან საქმეთა სამინისტროს, რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტროს, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს, განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს, თბილისის მერიას და ა.შ. ეს სტრატეგია წარმოადგენს საერთაშორისო ორგანიზაციებისა და გლობალური ექსპერტების მიერ რეკომენდებულ ახალ მიმართულებას. საქართველოში წარმართული და მდგრადი, გრძელვადიანი საგზაო უსაფრთხოების მართვისათვის ეს არის ძალიან მნიშვნელოვანი დოკუმენტი”, - განაცხადა გიორგი კვიციანი.

1 აგვისტოდან რძის ტექნიკური რეგლამენტი სრულად ამოქმედდება

მიმდინარე წლის 1 აგვისტოდან რძის ტექნიკური რეგლამენტი სრულად ამოქმედდება. შესაბამისად, ძალაში შევა რეგულაცია, რომელიც კრძალავს ეტიკეტზე რძისა და რძის ნაწარმის დასახელების გამოყენებას სიტყვა „მსგავს“-თან ან/და ბოლოსარტ „ებრ“-თან ერთად, მაგალითად, „რძისებრი“ ან „რძის მსგავსი“.

სურსათის ეროვნული სააგენტოს წარმომადგენლებმა აღნიშნული ნორმა დღეს ბიზნესოპერატორებს გააცნეს. როგორც შეხვედრაზე აღინიშნა, 1 აგვისტოდან, ნაწარმზე, რომელიც მცენარეულ ცხიმს შეიცავს, რძის ნაწარმის მიმსგავსებული ტერმინების გამოყენება იკრძალება.

საქართველოს მთავრობის დადგენილებით, რძის ტექნიკური რეგლამენტი ძალაში 2015 წლის 1 აგვისტოს შევიდა, თუმცა, ბიზნესის შეუფერხებლად მუშაობისთვის მწარმოებლებს დაუფრთხილა ერთ-ნლიანი საშედავით პერიოდი, რაც ითვალისწინებს ეტიკეტზე რძისა და რძის ნაწარმის დასახელების გამოყენებას სიტყვა „მსგავს“-თან და „ებრ“-თან ერთად.

ტექნიკური რეგლამენტის ამოქმედების შემდეგ სამომხმარებლო ბაზარზე ვითარება მკვეთრად შეიცვალა, რასაც მოწმობს სურსათის ეროვნული სააგენტოს მიერ ჩატარებული სახელმწიფო კონტროლის შედეგები. დარღვევების რაოდენობამ იკლო, რაც ბიზნესოპერატორების ინფორმირებულობის გაზრდის შედეგია. ამასთან, მნიშვნელოვანია ბიზნეს-სექტორთან აქტიური თანამშრომლობა, რაც დარგის განვითარებას, თანამედროვე სტანდარტების დანერგვას და მომხმარებლის ინტერესების დაცვას შეუწყობს ხელს”, - განაცხადა სურსათის ეროვნული სააგენტოს უფროსმა ზურაბ ჩეკურაშვილმა.

სურსათის ეროვნული სააგენტოს ინფორმაციით, რძის ტექნიკური რეგლამენტის მოთხოვნების შესაბამისად, 2016 წელს 1770 ბიზნესოპერატორის დოკუმენტური შემოწმება განხორციელდა და ეტიკეტირების ნების დარღვევის გამო 11 ბიზნესოპერატორი დაჯარიმდა. რქესა და რძის ნაწარმში მცენარეული ცხიმის მონიტორინგის პროგრამის ფარგლებში აღებული 87 ნიმუშიდან დარღვევა 12 ნიმუში გამოვლინდა.

რძისა და რძის ნაწარმის შესახებ ტექნიკური რეგლამენტი ადგენს მოთხოვნებს რძის, რძის ნაწარმის და რძის შემცველი პროდუქტის მიმართ და აწესრიგებს ბიზნესოპერატორის მიერ რძის, რძის ნაწარმის და რძის შემცველი პროდუქტის წარმოებისა და ბაზარზე განთავსების პირობებს. რეგლამენტი მიზნად ისახავს რძისა და რძის ნაწარმის, რძის შემცველი პროდუქტის წარმოების, გადაამუშავების, დისტრიბუციის ეტაპებზე რეგულირების ერთიანი პრინციპების განსაზღვრას და მომხმარებელთა უფლებების დაცვას.

გაერომ ინტერნეტის ხელმისაწვდომობის უფლება ადამიანის ფუნდამენტურ უფლებად აღიარა

გაეროს ადამიანის უფლებათა საბჭომ მიიღო რეზოლუცია, რომლიც ინტერნეტის ხელმისაწვდომობის უფლებას ადამიანის ფუნდამენტურ უფლებად აღიარებს. დოკუმენტი კრძალავს სახელმწიფოს მიერ მოქალაქეებისთვის ინტერნეტის ხელმისაწვდომობის შეზღუდვას ან აკრძალვას.

რეზოლუციას კენჭი 1 ივლისს უყარეს. მისი მიზნების წინააღმდეგი იყვნენ რუსეთი, ჩინეთი, საუდის არაბეთი, სამხრეთ აფრიკა და ინდოეთი.

დოკუმენტის მიხედვით, ადამიანები ინტერნეტის გამოყენების დროს იმავე უფლებებით უნდა სარგებლობდნენ, რომლებიც მათ ინტერნეტის მიღმა გააჩნიათ.

რეზოლუციას იურიდიული ძალა არ აქვს, თუმცა შეუძლია გავლენა მოახდინოს ქვეყნების მთავრობებზე და მხარი დაუჭიროს ციფრული უფლებების დამცველებს მთელს მსოფლიოში.

მთელი რიგი სახელმწიფოები მოქალაქეთა კონტროლის მიზნით, ინტერნეტს ზღუდავენ. მაგალითად, თურქეთმა სტამბოლის არეოპორტში მომხმარებელთა ტერაქტის შემდეგ სოციალური მედია დაბლოკა, ბაჰრეინმა და ინდოეთმა მობილური ინტერნეტის გამოყენებას, ალჟირში კი სოციალური ქსელის დაბლოკვა იმ საბაზით, რომ სტუდენტები მისი მეშვეობით ერთმანეთისგან დავალებებს ინერდნენ. როგორც „ევრონიუსი“ წერს, კონკრეტულ დომენებს ხშირად ბლოკავენ ირანისა და ჩინეთის მთავრობები.

არხილოსკალოში მალე საზოგადოებრივი ცენტრი გაიხსნება

არხილოსკალოში უახლოეს მომავალში საზოგადოებრივი ცენტრი გაიხსნება, სადაც ქედების ზონის მოქალაქეებისთვის ხელმისაწვდომი იქნება ორასზე მეტი საჯარო და კერძო სექტორის სერვისი. სწორედ ამ საკითხთან დაკავშირებით 6 ივლისს დედოფლისწყაროს მუნიციპალიტეტის გამგებელმა ნიკოლოზ ჯანიაშვილმა ინფრასტრუქტურის სამსახურის უფროსთან - დავით ფხოველიშვილთან, სახელმწიფოს სერვისების განვითარების ცენტრის თანამშრომლებთან - მარიამ ძაგნიძესა და პაატა

გამბარაშვილთან ერთად არხილოსკალოში მშენებლობის პროცესი მონახულა. გამგებელმა კმაყოფილება გამოთქვა, რომ დედოფლისწყაროს მუნიციპალიტეტს კიდევ ერთი ახალი მნიშვნელოვანი ობიექტი შეემატება და ექვსი სოფლის მოსახლეობას საშუალება ექნება, სწრაფი და ეფექტური მომსახურება მიიღოს, რაც გააუმჯობესებს მათ ყოველდღიურ ყოფას - რაიონულ ცენტრში სიარულსაც აარიდებს და მგზავრობის ხარჯსა და დროსაც დაუზოგავს ქედების ზონის მოსახლეობას.

პირველადი ჯანდაცვის კლინიკა — იაპონიის სარჩუქარი

8 ივლისს დედოფლისწყაროში საქართველოს წითელი ჯვრის პირველადი ჯანდაცვის კლინიკა გაიხსნა. ის აღჭურვილია თანამედროვე სამედიცინო აპარატურით. კლინიკის გახსნის საზეიმო ცერემონიას დედოფლისწყაროს მუნიციპალიტეტის გამგებელთან ნიკოლოზ ჯანიაშვილთან და საქართველოს წითელი ჯვრის ორგანიზაციის ხელმძღვანელ პირებთან ერთად იაპონიის ელჩი საქართველოში ტომოი კაიტანი დაესწრო.

კახეთში ასეთი კლინიკა პირველია, საქართველოს წითელი ჯვარი ყველა რეგიონში თემის დონეზე ყველგან ახორციელებს სერვისებს, არსებობს სოციალური ცენტრები, სადაც მოსახლეობის მოთხოვნის შესაბამისად ხდება მომსახურების მიღება, მაგრამ ასეთი კლინიკის სახით რეგიონში ეს პირველია.

ტომოი კაი ტანი (იაპონიის სრულუფლებიანი ელჩი საქართველოში): „მნიშვნელოვან ცერემონიას ვესწრებოდი დედოფლისწყაროში. საქართველო და იაპონია მეგობარი ქვეყნებია და ჩვენ ყოველთვის გვიხარია, როდესაც საქართველოს გვერდში ვუდგავართ. ვფიქრობ, ეს კლინიკა დედოფლისწყაროსთვის ძალიან მნიშვნელოვანი იქნება და ადგილობრივების ჯანმრთელობის მდგომარეობის გაუმჯობესებას ხელს შეუწყობს. ბოლო რვა წლის განმავლობაში იაპონიამ კახეთის რეგიონში 17 პროექტი განახორციელა, ასეთი თანამშრომლობა კი ორ ქვეყანას შორის მეგობრობის ხიდაა.“

ნათია ლოლაძე (წითელი ჯვრის საზოგადოების პრეზიდენტი): „დედოფლისწყაროს სოფლებში მანამდეც ვატარებდით უფასო სამედიცინო აქციებს და აღმომჩნდა, რომ მობილური კლინიკის ამოქმედების საჭიროება იდგა, მითუმეტეს, რომ დედოფლისწყარო საზღვრისპირა

რაიონია და სოფლების უმრავლესობა რაიონულ ცენტრს მკვეთრად მოწყვეტილია. იაპონიის ფინანსური დახმარებით მოვახერხეთ პირველადი ჯანდაცვის კლინიკის გახსნა, სადაც მოქალაქეები უფასო სერვისს მიიღებენ. ადგილობრივი მუნიციპალიტეტი მნიშვნელოვნად დაგვეხმარა. ამგვარი კლინიკა საქართველოში სამია, გარდაბანში, რუსთაველი და ახლა უკვე დედოფლისწყაროში.“

ნიჩიო ოსაჟიშვილი (საქართველოს წითელი ჯვრის საზოგადოების ჯანდაცვის დეპარტამენტის კოორდინატორი): „მოხარული ვარ, რომ დედოფლისწყაროში გაიხსნა პირველადი ჯანდაცვის კლინიკა წითელი ჯვრის მხარდაჭერით. სწორედ ადგილობრივი გამგებობის დიდი სურვილით და ძალისხმევით და შემდეგ უკვე ჩვენი უცვლელი პარტნიორის — იაპონიის მთავრობის დაფინანსებით მოხდა ამ მნიშვნელოვანი იდეის განხორციელება.“

ნათია ლოლაძე (დედოფლისწყაროს კლინიკის დირექტორი): „4 წლის მანძილზე წითელი ჯვრის დახმარებით არაერთი უფასო სამედიცინო აქცია ჩავატარეთ როგორც ქალაქ დედოფლისწყაროში, ისე მის სოფლებში. მას შემდეგ მოთხოვნა დიდი იყო და გაჩნდა ასეთი კლინიკის არსებობის აუცილებლობა. ამ დრომდე შესაბამისი აპარატურა არ გვექონდა, ამიტომ გვიხდებოდა მისი სხვა რეგიონებიდან თხოვნა. ახლა კი ჩვენთვის ძალიან დიდი ბედნიერებაა, როცა გვაქვს საკუთარი და სრულიად ახალი აპარატურა. ამ დონის ტექნიკა სხვა რეგიონებს ნამდვილად არ აქვთ. გვაქვს ლაბორატორია და სხვადასხვა კვლევების კაბინეტები, მოვიძიეთ მაღალკვალიფიციური კადრები. გვაყავს კარდიოლოგი, თვალის ექიმი, გინეკოლოგი, ექოსკოპისტი, ლაბორანტი და ოჯახის ექიმი. კლინიკა ყოველდღიურად იმუშავებს და ძირითადად სოცია-

ლურად დაუცველ მოქალაქეებისთვისაა განკუთვნილი, რომლებიც სრულიად უფასოდ ისარგებლებენ. დანარჩენ მოქალაქეებს კი შეუძლიათ „წითელი ჯვრის“ წევრი გახდნენ. უნდა მოგვმართონ განცხადებით, წლიურ სანევროს გადაიხდინ სიმბოლურად 2 ლარს... ამჟამად ჩვენთან დაახლოებით 300 წევრი უკვე დარეგისტრირდა და გავეცით სანევრო ბილეთები. მსურველი ბევრია და განვირიაება გრძელდება.“

ნიკოლოზ ჯანიაშვილი (დედოფლისწყაროს გამგებელი): „შენობის გამოყოფა და რეაბილიტაცია ადგილობრივმა მუნიციპალიტეტმა ითავა, ხოლო პერსონალის სახელფასო ანაზღაურებასა და კლინიკის გამართულ მუშაობაზე სამომავლოდაც ვიზრუნებთ წითელი ჯვართან ერთად. ძალიან მნიშვნელოვანი და ძვირადღირებული ტექნიკა გადმოგვცა იაპონიამ და მისი ღირებულება 100 000 დოლარზე მეტია. მიხარია, რომ ტექნიკა

პორტატულია და მისი სოფლებში გადატანაც მოხერხდება. ეს საუკუნე ენდოკრინოლოგიურ საუკუნედ მიიჩნევა, გახშირებულია ამგვარი პრობლემები და უახლესი ტექნიკა საშუალებას მოგვცემს დროულად მოხდეს დიაგნოსტიკა და მკურნალობა.“

დედოფლისწყაროში საქართველოს წითელი ჯვრის პირველადი ჯანდაცვის კლინიკა იაპონიის მიერ გამოყოფილი „გრასრუტებისა და ადამიანთა უსაფრთხოების პროექტების“ ფარგლებში თანამედროვე სამედიცინო აპარატურით აღიჭურვა, რომელიც მოემსახურება მთელ მუნიციპალიტეტს, მობილური კლინიკის მეშვეობით კი სამედიცინო მომსახურება ხელმისაწვდომი იქნება სოფლების მოსახლეობისთვისაც.

ინგა შიოლაშვილი
ილია მარტყოფილი

პრაქტიკა აღმოჩნდა!

ამ დღეებში არასამთავრობო ორგანიზაცია „დედოფლისწყაროს ქალებმა“ (ხელმძღვანელი ლალი მებრიშვილი) უმასპინძლა კახეთის ახალგაზრდა იურისტთა ასოციაციის ფილიალის ხელმძღვანელს მარეხ მაგლობლიშვილს და ამავე ორგანიზაციის იურისტს დარეჯან ესიტაშვილს. ქალბატონმა მარეხმა შესავალ სიტყვაში მთავარი სათქმელი გადმოსცა:

- ოჯახური ძალადობის არაერთმა საზარელმა ფაქტმა დაგვანახა ის მიმდინარეობა, რომ ძალადობა - ეს არის არა ერთი რეგიონის ან სოციალური ფენის პრობლემა, არამედ მთლიანად

საზოგადოების პრობლემა. მის აღკვეთას, ანდა, მინიმუმ, შემცირებას კი სჭირდება სახელმწიფოსა და საზოგადოების მხრიდან მაქსიმალური ჩართულობა, რათა ადამიანები, მითუმეტეს ქალები, იყვნენ დაცულნი. ეს არ არის მარტივი პრობლემა და საზოგადოების ჩართულობა იქნება მის გადაწყვეტაში წარმატების მთავარი საინდარო. თუ რამდენი ქალია ქვეყანაში ძალადობის მსხვერპლი, ამის ზუსტი სტატისტიკა, გასაგები მიზეზების გამო, არ არსებობს, თუმცა, რაოდენობა რეალურად გაცილებით მეტია, ვიდრე ამას სტატისტიკა ასახავს, მიუხე-

დავად იმისა, რომ 2006-2010 წლებთან შედარებით სიტუაცია ყოველწლიურად გარკვეულწილად პოზიტიურად იცვლება, მაინც ნელი ტემპით მიმდინარეობს ცვლილებები, ამას კი ყოველწლიურად უამრავი ქალის სიცოცხლე ეწირება. ოჯახური ძალადობის ძირითადი მიზეზი სტერეოტიპული აზროვნებაა. 2015 წელს ქვეყნის მასშტაბით ოჯახში ძალადობის 2114 შემთხვევა გამოვლინდა, მათგან 1845 შემთხვევაში მსხვერპლი ქალი იყო, სამწუხაროდ სტატისტიკა ყოველწლიურად მზარდია, კახეთი კი ქალთა მიმართ განხორციელებული ძალადობის მხრივ ქვეყანაში პირველ ადგილზეა.

შეხვედრაზე საუბარი შეეხო ქალთა უფლებებსა და მოვალეობებს, არასრულწლოვანთა ქორწინებასა და სამოქალაქო ქორწინებაში მყოფ მებრძოლეთა უფლება-მოვალეობებს, მემკვიდრეობით დაგებს, ზავმეთაშვილად აყვანის პრობლემებს და მისი გამარტივების საკითხს, აქვე განიხილეს ზავმეთაშვილობისა და მცირე საოჯახო ტიპის ზავმეთაშვილობის თემა, მინდობით გაშიშვლება, იმსჯელებს, თუ რა როლი აკისრია საზოგადოებას ნებისმიერი ძალადობრი-

ვი ფაქტის გამოვლენის მიმართ. დისკუსიაში თანაბრად აქტიურობდნენ როგორც შეხვედრის ინიციატორები და ნამყვანები, აგრეთვე, მოწვეული სტუმრები, ჩვენი საზოგადოების აქტიური წევრები, ქალბატონები, ვისთვისაც სულერთი არ არის ეს თემა, ვისაც გული შესტკივა არა მხოლოდ საკუთარ პრობლემაზე, არამედ მეზობლის, მეგობრის, უბრალოდ თანამოქალაქის გასაჭირზე. შეხვედრა საინტერესო და მრავალი სახალის მომცემი აღმოჩნდა დედოფლისწყაროელი ქალბატონების ისედაც აქტიურ ცხოვრებაში.

ელზა ხარაშვილი

რეფორმის სამი წელიწადი

სამ წელზე მეტი გავიდა, რაც მარიამ კვიციანი დედოფლისწყაროს მუნიციპალიტეტის ხელოვნების სკოლის ხელმძღვანელად დაინიშნა. მასწავლებელის, ახლად დაინიშნულ დირექტორს ბერი იდეა ჭიჭინაძის, რომლის განხორციელებაც ბავშვებს მუსიკის სიყვარულს დაუბრუნებდა და სამუსიკო სკოლაში ისინი მხოლოდ მშობლების სურვილით აღარ ივლიდნენ. როგორ მოახერხა მან რეფორმის განხორციელება, რითაა კმაყოფილი და კიდევ რის გაკეთებას აპირებს, ამაზე მარიამ კვიციანი თავად გვესაუბრება.

- რა გაკეთდა ხელოვნების სკოლაში თქვენი დირექტორობის პერიოდში, ანუ ბოლო სამწელიწადნახევრის განმავლობაში?

- ამ კითხვაზე პასუხი ნათლად რომ გაგვცეთ, აუცილებლად ცოტა უნდა დავხვრიტოთ და ნარსუსის ანალიზიც გავაკეთო.

გასული საუკუნის 50-60 -იან წლებში მთელი ქვეყნის მასშტაბით მცირე ქალაქებში გაიხსნა მუსიკალური სკოლები. ეს იმდროინდელმა კომუნისტურმა მთავრობამ ან ხალხთა მასებში ელიტარული ხელოვნების განვითარების და ხალხთა კულტურის განვითარების ინტერესით გააკეთა ან და პოლიტიკური პრესტიჟის გამო. მიუხედავად იმისა, პატარა ქალაქებში იყო თუ არა ადგილობრივი კადრი ასეთი საქმიანობის-

თვის, სკოლები მაინც იხსნებოდა, თანაც მალაპროფესიული პროგრამებით. მართალია არ არის ის, რომ ასეთმა სკოლებმა შეიძლება იარსებონ მთელი თავისი სიმძლავრით დიდ ქალაქებში, სადაც შესაბამისი ნიჭების თავმოყრაა, ხოლო მცირე ქალაქებში სხვა ტიპის სკოლებს უნდა ეარსებებოდნენ.

პატარა ქალაქის ხელოვნების სკოლას, ასე ვთქვათ, ორი ფრთა უნდა ჰქონდეს. ერთი ფრთა მასწავლებლის კულტურის განვითარებასა და, მეორე ფრთა - პროფესიული კადრებისა.

ძველ საბჭოთა ხალხს ჰქონდა მხოლოდ მეორე ფრთა, ამიტომ ამ სკოლაში სიყვარულით სწავლას მხოლოდ ნამდვილი პროფესიული ნიჭის მქონენი ახერხებდნენ. ზოგისთვის ის პროგრამები იყო დამქანცველი, ფსიქიკის მომშლელი, დაუძლეველი, გაურკვეველი, ამიტომ ევაკუირებოდათ.

ასე 8 წლის წინ, ერთი სასწავლო წლის განმავლობაში, რა თქმა უნდა, მშობლების თანხმობით ჩემს რვა მოსწავლესთან ჩავატარე ექსპერიმენტი. ექსპერიმენტმა ბრწყინვალედ ჩაიარა და დავრწმუნდი, სკოლის მარცხენა ფრთა როგორ უნდა განვითარებულიყო. მიუხედავად ამისა, ჩემს თავს არ ვეუბნე და ნაშრომი კონსერვატორიას წარვუდგინე. რამდენიმე თემატიკაზე, გამომწვევითი შესწავლის შემდეგ, ნაშრომს პროფესორმა მალაქა შეფასება მისცა, ამიტომ გავბედე და ჩემი დირექტორობის პირველსავე სასწავლო წელს ახალი მეთოდით დადინეით სწავლა. სიახლე გაითავისეს პედაგოგებმა: ხათუნა ფირფიტაშვილმა, დალი ხუციშვილმა, ნინო აღადაშვილმა, ირმა ოზაშვილმა, ოლა მუხომედიძემ, ეგვიტა ხუციშვილმა. ექსპერიმენტმა გაამართლა. თუ დედოფლისწყაროს მუსიკალური განყოფილებაში პირველ კლასში 10-12 ბავშვი მოდიოდა, ახლა შემოდიან 21-23 ბავშვი. ეს მეთოდი კიდევ დაიხვეწება, რადგან პედაგოგებმა ხომ სულ ორ-სამჯერ გაიარეს სასწავლო წელი ასეთი ხერხით. ყველას გვიხარია, რომ პატარები მშობლების სურვილით კი არ მოდიან, არამედ მუსიკის სიყვარულით გამო. გვიხარია, როცა პირველკლასელები მათულო სკოლიდან მოიქცებიან, რომ არ გამოჩნდეთ „მუსიკის მოსმენა“ მარიკა პირზადოვასთან.

გვიხარია, როცა მალაქლასელები უკვე არჩევენ, ხელოვნებაში რა არის ღირებული და რა ყალბი.

ჩვენი ექსპერიმენტის ნაწილია ის, რომ I, II, III კლასებში გუნდის გაკეთებულ დაემატა 15 წუთიანი „მუსიკის მოსმენა“. ეს არის მოსწავლის სმენისა და ინტელექტის ერთგვარი მომზადება „მუსიკის ლიტერატურის“ გაკვეთილებისთვის IV კლასში.

- რადგან საგნებს შეეხეთ, თუ შეიძლება ცოტა უხერხულ შეკითხვას დავისვამთ. გა-

მიგია, როგორ არ უყვართ სოლფეჯიო, რატომ?

- მშვენიერი შეკითხვაა. აბა, მითხარით, პირველად რა გაჩნდა - ბუნება თუ საბუნებისმეტყველო მეცნიერებები? რა თქმა უნდა, ბუნება. ახლა ვიკითხავ რა გაჩნდა ჯერ, მუსიკა თუ სოლფეჯიო, როგორც მუსიკალურ-ანალიტიკური საგანი? რა თქმა უნდა, მუსიკა. ამიტომ ბავშვს ჯერ მიეცი ელემენტარული მუსიკალური შემოქმედებითი ცხოვრება, რომ მეორე ამ მუსიკას ანალიზიც გაუკეთოს. მოსწავლე ჯერ შემოქმედებითი საგნებით უნდა დაინტერესოს და მერე ანალიტიკურით. ამიტომ I კლასში სოლფეჯიო მოვხსენი, სამაგიეროდ დაიტვირთა გუნდის, ფორტეპიანოს, „მუსიკის მოსმენის“ გაკვეთილები.

აი, ეს იყო ის პროფესიული ცვლილებები, რომლებიც დაინწყე, დიას, მხოლოდ დაინწყე ამ სამი წლის განმავლობაში.

რაც შეეხება სკოლის მარჯვენა ფრთის განვითარებას, საჭიროა ერთი ძალიან მნიშვნელოვანი სტრატეგიის შემუშავება, რომელსაც, ვფიქრობ, შემოდგომაზე გავაყვლინებ თქვენი წახეთის საშუალებით.

- ამ სამი წლის განმავლობაში ბევრი კონცერტი თუ მნიშვნელოვანი ღონისძიება ჩატარდა ხელოვნების სკოლაში, მაგრამ თქვენ რომელ ღონისძიებას გამოყოფდით, როგორც ყველაზე ღირებულს?

- სკოლის ცხოვრებისთვის ძალიან მნიშვნელოვანი იყო ჩვენი მოწვევების (აბრამ ახალაური, პედაგოგი ნ. ნიკვაშვილი და მალვინა ისმაილოვა, პედაგოგი თ. ნადირაშვილი) თელავსა და თბილისში წარმატებული გამოსვლა მსოფლიო დონის მუსიკოსის ვალერიან შიუკაშვილის მიერ ჩატარებულ კონკურსებში, რის შედეგადაც ნიუ-იორკის „სამეფო აკადემიის“ საპატიო დაფაზე დედოფლისწყაროს მუნიციპალიტეტის ხელოვნების სკოლის მოწვეულ მალვინა ისმაილოვაც განთავსდა.

ნამდვილად ღირებული იყო ლია ხაჩიაშვილის ხელმძღვანელობით ჩატარებული შემეცნებითი საღამოები: „ი.ს. ბახი“, „გ.ა. მოცარტი“, „ლ. ვ. ბეთჰოვენი“; მალვინა ისმაილოვას პირველი სოლო კონცერტი (პედაგოგი ნინო ლაპაიაშვილი), მალვინას და თამილა ნადირაშვილის ერთობლივი კონცერტი; ეგვიტა ხუციშვილი, თუ დავასახელებ ჩემს სოლო კონცერტს „სამი მედიტაცია“.

- ხელოვნების სკოლის სცენას ცნობილი მუსიკოსებიც ახსოვს. ვის თვლით სტუმრებს შორის გამოჩენილ მუსიკოსად?

- ედიშერ სავიციკი-ალადაშვილი ფენომენალური სიღრმის მუსიკოსია. ამ ჩვენს ძლიერსტრემონტებულ როიალი რომ ასე ააქვრავს, შეგიძლიათ წარმოიდგინოთ, საუკეთესო როიალზე და საუკეთესო მო-

სასმენი აკუსტიკურ პირობებში ეს როგორი იქნებოდა. ბატონი ედიშერის შემდეგ ჩვენს ბრავურულ ლადო ათანელის საღამოს გავიხსენებდი. მშვენიერ კვარტეტ „იბერიას“, თამარ ლიჩენელს, ვაჟა ახარაშვილს, კონსერვატორიის მშვენიერ სტუდენტ-ოკალისტებს თუ ინსტრუმენტალისტებს.

- ვხედავ, თქვენი კონცერტები ტექნიკურად უზრუნველყოფილია...

- ვისარგებლებ გარემოებით და მადლობას გადავუხდი კახეთის გუბერნატორს ირაკლი შიოლაშვილს, გამგებელს ნიკოლოზ ჯანიაშვილს და გამგების კულტურის, ძველთა დაცვის, სპორტისა და ახალგაზრდობის სამსახურის უფროსს თამარ თამაზაშვილს განუული დახმარებისათვის. უკანასკნელი 20-25 წლის განმავლობაში სკოლას არც დასიზმრებია ის სიკეთე, რაც ამ სამი წელიწადში გავუძლია: აღარ ვიმურებით, ცენტრალური გათბობა და მეტალო-პლასტმასის კარ-ფანჯარა; მუსიკის ლიტერატურის გაკვეთილებისთვის ყველა განყოფილება უზრუნველყოფილია DVD ფლეიერებით და ლეპტოპებით; შევიძინეთ საკონცერტო აპარატურა: დინამიკები, მიგ-შერი, ხმის აკუსტიკური ეფექტი, მიკროფონები, ელ.პიანოები, ეკრანი, პროექტორი და სხვა.

- ხელოვნების სკოლაში შემოსვლისასაც იგრძნობა, რომ წინა წლებთან შედარებით უკეთესი ვითარებაა. რა პრობლემა დაგრაჩათ მოსაგვარებელი?

- რა თქმა უნდა, საკმაოდ. მათ შორისაა ახალი როიალი, რაც საკმაოდ ძვირი სიამოვნებაა.

- რას იტყვით პედაგოგებზე?

- ყველას მადლობას ვუხდით სიყვარულით. თითოეულს გამგებიან და მოკიდებულბას ვგრძნობ ჩემს მიმართ, ამიტომ ყველას ვაფასებ.

- ბოლოს თვითონ მუსიკაზე და მის მნიშვნელობაზე რას გვეტყვით?

- ამაზე თუ გვინახავთ, მთელ წიგნს დავიწყებო, მოკლედ კი ასე ვიტყვი: სამყაროს თუ დამლით, მოლეკულაგამა სამყაროს მიიღებთ, თუ მოლეკულაგამა დამლით, ატომებს მიიღებთ, თუ ატომებსაც დამლით, კიდევ რაღაცა მიიღებთ. და ბოლოს რაღაც ფერს მიიღებთ, თუ ფერსაც დამლით, უფრო სწორად, გარდატეხით, ბგერას მიიღებთ. ბგერა ყველაფრის სამშენებლო მასალის საწყისი და თავი. და ახლა მუსიკალური ბგერა? მუსიკალური ბგერა სიყვარულია. სიყვარული მუსიკაა, ოღონდ ფრთხილად, ყველა მუსიკა მუსიკა არ არის.

ვინც თავის შინაგან ბგერაზე და ფერზე მუშაობს, ის თავის სულს რაღაც კარგს, ამაღლებულს უყვით...

ესაუბრა ინგა შიოლაშვილი

დაკონსერვებული სანატორიუმი არხილოსკალოში

საქართველოში ერთადერთი დაბალი მთის კლიმატური კურორტი დედოფლისწყაროს მუნიციპალიტეტის საზღვრისპირა სოფელ არხილოსკალოში მდებარეობს. ბავშვთა ნეფროლოგიური სანატორიუმი, სადაც უნიკალური სტეპის ქარისა და მზის განსაკუთრებული სხივებით თირკმელის დაავადებებს მკურნალობდნენ, განადგურების პირასაა.

სანატორიუმის მიმდებარე ტერიტორია, რომელიც 10 ჰექტარს მოიცავს, ამ დროისთვის ეკონომიკის სამინისტროს ბალანსზეა. ტერიტორიაზე შემორჩენილია რამდენიმე შენობა-ნაგებობა, რომელიც ავარიულ მდგომარეობაშია და ქვეწარმავლების ბუდედ არის ქცეული.

ვიდრე დედოფლისწყაროს რაიონის საზღვრისპირა სოფელში მდებარე ნეფროლოგიური სანატორიუმი ინვესტიორის მოლოდინშია, 88 წლის ჯარჯი პაპა არხილოსკალოს ერთგული გუშაგის მოვალეობას უკვე 23 წელია ასრულებს.

დედოფლისწყაროს მუნიციპალიტეტის გამგეობის ადმინისტრაციული სამსახურის ურთიერთობისა და კოორდინაციის განყოფილების უფროსის, მალხაზ მირაბიშვილის განცხადებით, ნეფროლოგიური სანატორიუმი 90-იანი წლებიდან უფუნქციოდ არის დარჩენილი. მალხაზ მერაბიშვილი მიიჩნევს, რომ იმ შემთხვევაში თუ სანატორიუმის აღდგენის მიზნით სერიოზული ფინანსური ინვესტიცია ჩაიდება, სოფელში დასაქმების პრობლემა მოგვარდება.

„სანატორიუმის ტერიტორია, რომელიც დაკონსერვებულ მდგომარეობაშია, ადგილობრივმა მოსახლეობამ გადაარჩინა იმ სახით რა სახითაც შემორჩა. ტერიტორია, რომელიც 10 ჰექტარია, მუნიციპალიტეტის ქონებას არ წარმოადგენს. აქ ფუნქციონირებდა რამდენიმე განყოფილება - ადმინისტრაციული, სამზარეულო, სამრეცხაო, სამკურნალო ოთახები, მონყობილი იყო საცხოვრებლებიც. ბენეფიციარებს გაშენებული ჰქონდათ ვენახი და უვლიდნენ მას“, - აცხადებს მალხაზ მერაბიშვილი.

არხილოსკალოსთვის დამახასიათებელია მზიანი ღლიანი და სტაბილური სუსტი მშრალი ქარები, რაც დაბალ ტენიანობასთან ერთად ორგანიზმიდან წყლის ინტენსიურ აორთქლებას უწყობს ხელს. სწორედ ეს ფაქტორი განაპირობებს დაბალი მთის კლიმატური კურორტის პროფილს. გასული საუკუნის 80-იან წლებში ნეფროლოგიურ სანატორიუმში მოსულ უცხოელ და ქართველ პაციენტებს ზარდასაქმო სისტემის დაავადებაც

მკურნალობდნენ. სოფელ არხილოსკალოში დედოფლისწყაროს გამგეობის წარმომადგენელი გოჩა კობაიძე ჩვენთან საუბრისას ამბობს, რომ ტერიტორია, სადაც სანატორიუმი განთავსებული, გეოგრაფიული მდებარეობიდან გამომდინარე, ტურისტებისთვის საინტერესო ადგილია და ერთ დროს უცხოელების სიმრავლით გამოირჩეოდა.

„კახეთში ერთ-ერთი უნიკალური სამკურნალო ადგილია და კარგი იქნება, თუ ინვესტიცია ჩაიდება. ბავშვებისა და ახალგაზრდების გარდა, მკურნალობის კურსებს გადიოდნენ მოზრდილები და ხანდაზმულები. სანატორიუმის რეაბილიტაცია უნდა განხორციელდეს, ინფრასტრუქტურაა მოსაწყობი. ეს ყველაფერი კი, ტურიზ-

„აქ კატორღა იყო, პაციენტების ექიმის მეუღლეს თირკმელები აწუნებდა და არხილოსკალოში გამოჯანმრთელდა. აღმოჩნდა, რომ სანატორიუმის ტერიტორიაზე, მზის სხივებს სამკურნალო თვისებები აქვს და იმ პერიოდში ბევრი პაციენტი განიკურნა. კურორტის სამკურნალო თვისებების შესახებ ამ ფაქტის გახმაურების შემდეგ გახდა ცნობილი“...

მის განვითარებას შეუწყობს ხელს“, - ამბობს გოჩა კობაიძე.

სოფლის მკვიდრი 88 წლის ჯარჯი ნიკლაშვილი, რომელიც 23 წელია, სანატორიუმის შენობას უსასყიდლოდ უვლის, იხსენებს, რომ არხილოსკალოს ტერიტორიაზე რუსეთის იმპერიის დროს კატორღა იყო განთავსებული. პაციენტების ექიმის მეუღლეს თირკმელები აწუნებდა. არხილოსკალოში გარკვეული პერიოდის ცხოვრების შემდეგ ქალბატონი გამოჯანმრთელდა. გარემოზე დაკვირვების შემდეგ აღმოჩნდა, რომ სანატორიუმის ტერიტორიაზე, 500 მეტრის რადიუსში, მზის სხივებს სამკურნალო თვისებები გააჩნია. იმ პერიოდში მზის სხივებით ბევრი პაციენტი განიკურნა. კურორტის სამკურნალო თვისებების შესახებ ამ ფაქტის გახმაურების შემდეგ გახდა ცნობილი.

„დამსვენებლები მოდიოდნენ საქართველოს ყველა კუთხიდან. მე 1993 წლიდან აქ ვარ და ვპატრონობ ამ ტერიტორიებს. აქ ვცხოვრობ, ღამეს ვათენებ. სანამ ცოცხალი ვარ, მინდა, რომ აქაურობა ისევ აღორძინდეს“, - ამბობს ჯარჯი ნიკლაშვილი.

არხილოსკალოელების ინფორმაციით, სანატორიუმში ადგილობრივი მოსახლეობა იყო დასაქმებული, სამკურნალოდ ჩამოსული პაციენტები კი სოფლის მიმდებარე ტერიტორიაზე ქირობდნენ კერძო სახლებს, რაც ადგილობრივებისთვის დამატებითი შემოსავლის წყაროს წარმოადგენდა.

ადგილობრივი მაცხოვრებლები სანატორიუმის რეაბილიტაციის აუცილებლობაზე და მის მნიშვნელობაზე საუბრობენ. არხილოსკალოელები სანატორიუმის პოპულარობას იხსენებენ და ცენტრალურ და ადგილობრივ ხელისუფლებას შენობის რესტავრაციისათვის ბიუჯეტიდან თანხის გამოყოფას ან ინვესტიციის მონახვას სთხოვენ.

ნათალია ცისკარაშვილი
მაპა ხაზიური

წითელწყარო და პეტროვნა

პეტროვნა ყველას უყვარდა. ჩვენი, ჩვენს მშობლებსაც, განსაკუთრებით — მამებს... დედებსაც, მთავრობასაც, განათლებასაც და ჯანდაცვასაც. საიდან მოვიდა, კაცმა არა იცის, მაგრამ ერთს კი ამბობენ, მარკესის მელხისადმივით გამოჩნდა უცებ თავის ბებერ ქმართან ერთად. ერთსართულიან სახლში დასახლდა მენავთობების კორპუსში, განაპირა ბინაში. ასე რომ, მისი ფანჯრები გალაყენის სათოფურებით გაჰყურებდნენ ერთი — ერთ ქუჩას, მეორე — მეორეს, მის შვეულად ჩამომავალ ქუჩას და ერთიც — ეზოს, საიდანაც კარი იყო შეხვეული. იმ კართან დასვა უძლური ქმარი. დილას საკუთარი ხელით აჭმევდა, გასვამდა გარეთ, მზეზე გასამართი ბალიშით, საღამოზე შეიყვანდა შინ, აჭმევდა და დაძინებდა. ქუჩის მხარეს პატარა ბალიშისა და სახლს მთელ სიგრძეზე, რუსები „პალისადნიკს“ რომ ეძახიან. იმ ბაღში დარგული იყო ნაირ-ნაირი ყვავილები, ბუჩქები და ა. შ. მთელ ამ ბაღში მაინცდამაინც პეტროვნას ბინის კუთხეში, ქუჩისპირა მხარეს ისმობდა ბუღბუღების სტვენა, ჯერ ნამდვილებისა, მერე კი... დაკაცებული, ომბიანი, ჯანია ბუღბუღების ხმებიც შეემატა, რომლებსაც სხვა ბალი და სხვაგვარი ყვავილნარი ხობლავდა...

ცოტა ხანში პეტროვნამ ფერ-ხორცი შეისხა და ასე, დაახლოებით, შვიდი-რვა თვის შემდეგ გააჩინა ლამაზი გოგო. როგორც ზღაპარშია, არა? ჩაკბიჩა ვაშლი და შვილიც გაუჩნდა! აი, ეს იყო და დარჩა ამოუცნობ ამოცანად ჩვენს პატარა სამყაროში. სხვა ამოცანები, რომლებიც ჩვენს მშობლებს ვერ ამოეხსნათ, ამოვხსენით ჩვენ, როდესაც შევიზომებენით და მივხვდით, რომ ბავშვებს არც კომბოსტოს კვლებში პოულობდნენ, არც ვაშლის ჩაკბიჩით აჩენენ და არც ნეროებს მოჰყავთ, თუმცა ამ ფრინველის საქორწინო ცეკვასთან უდავოდ აქვს კავშირი ერთ უცნაურ სიტყვას, რომელსაც იდეუმის და ტაბუირებული ქმედების სახელი ჰქვია.

მამაჩემი ამბობდა, პეტროვნა ახალგაზრდობაში ლამაზი ყოფილაო. მამაჩემს, რა თქმა უნდა, დაეჯერებოდა, ომის დროს სახენიტო ჯავშანმატარებლის ულამპასებო გენერალი იყო და ჰყავდა... არ ვიცი, როგორ გამოვთქვა უფრო მოსახერსებლად... ჯარის ქალები! თითქმის ყველა ლენინგრადის ბლოკადას გადაურჩა და ახლა იქ დატრიალებული ამბების Dთვითმხილველი რომ არ დარჩენილიყო, ფრონტის წინა ხაზზე უკრეს თავი, ეგებ იქ გამქრალიყვნენ თავიანთი მწარე მოგონებებთანადო! დამნივნილებივც ქალი იყო, დამტენიც — ქალი, ყუმბარის მომტანიც — ქალი, მსროლელიც — ქალი და ა. შ. ჰოდა, ამ თვრამეტი-ოცი წლის გოგონებში დაეხვეწებოდა გემოვნება ომის ოთხი წლის განმავლობაში, აბა, რა იქნებოდა?! ამიტომაც პეტროვნას სილამაზის ამბავიც დაეჯერებოდა.

იმ თავისი გოგონების სახელი, გვარი, მისამართი ბლოკოტში ენერა და საგულდაგულოდ ინახავდა. ერთხელაც დედაჩემმა ეს ბლოკოტი გადაუგდო, თან დააყოლა:

- ამის შემდეგ აღარ დაგჭირდება!
 - ამათი დედამიშვილები როგორღა მოვინახო? — იკითხა მამაჩემმა და ჩვენსკენ გამოიშვირა ხელი.
 - რომ ნდომოდათ, აქამდე მოგნახავდნენ, აგე, მიხას შვილმა ხომ მონახა თავისიანები, როცა მარტო დარჩა.

- ჰოო! — ჩაიდუღუნა სევდიანად მამაჩემმა.
 ჩვენ და პეტროვნა ერთ ეზოში ვცხოვრობდით, რუსულ დასახლებაში, ზედ ქართული სოფლის საზღვართან. სკოლაც იქვე გვქონდა. მამაჩემი მეურნე იყო. ამ სკოლაში და პეტროვნაც მან მიიყვანა იქ რუსულის მასწავლებლად და შემდეგ, როდესაც ქართულ სკოლაში გადავიდა სამუშაოდ, თან გადაიყვანა. დაანერჩა განცხადება და უთხრა:

- ვოტ ტაკ, პეტროვნა! პრეკრასნო! ოლონდ...
 - კაი, მიხაილოვიჩ, ნუ მასწავლი! ჩემი წესი არ არის ბავშვების გარყვანა. ჯარიდან რომ დაბრუნდებიან, მერე ნუ დამიშლი, ვასწავლი რაც საჭიროა!

გაეცინა მამაჩემს პეტროვნას მიერ ასეთი მორალური პრინციპების გამყვანების გამო, ჩაიქინა ხელი და... რა თქმა უნდა, არ დაიჯერა, მაგრამ, როგორც მერე გაირკვა, პეტროვნას არ უღალატია თავისი მორალური პრინციპებისთვის, არც ერთხელ, არაფრის ფასად!

პეტროვნა მოვიდა თავისი სამართლით, თავისი პენიტენციალური სისტემით, რომელიც ხელად გავრცელდა მთელს ჩვენს სამყაროში. თავდაპირველად ქალები ავად შეხვდნენ, ქმრებს ნაგვართმევსო! მაგრამ პეტროვნას მეტი საქმე არა ჰქონდა, მაგათ ქმრებს დარეოდა. საკუთარი ერთი ჰყავდა და დრომად ისიც ჰყოფნიდა. არც იმასთან გაშორებას აპირებდა და არც კიდევ ახალი სადარდების გაჩენას. ყველა უკვირდა, როგორ უძლებს იმ ბუნებისა და ინვალიდის, მაგრამ პეტროვნამ, ეტყობა, მაღლის ფასი იცოდა, და, ალბათ, მისთვის ერთხელ ქმნილი სიკეთის გამო, რომელსაც ძალიან აფასებდა, მოათრევდა საკუთარი ზურგით ამ მოხუცს. იმასაც ამბობდნენ, რომ ოდეზლაც ეს კაცი ძლიერი და გავლენიანი პირი ყოფილა, მერე რაღაც შემლოდა და ციმბირში გაუმწესებიათ და იქ დაავადებულა. მამაჩემიც, როგორც ნაციმბირალი, პატრონობდა მათ სოლიდარობის ნიშნად.

ასე იყო თუ ისე, პეტროვნამ შეცვალა აქაური ცხოვრების სტილი, რიტმი და ა. შ. ჩვენს ქალებს შიში რიდით შეეცვალათ. იყო შემთხვევა, როცა რამდენიმე კაცს მის მიმართ გრძნობები გაუჩნდა, რა თქმა უნდა, ღრმა გრძნობებს ვგულისხმობ. შეატყობდა თუ არა ასეთ სენს ვინმეს, ხელად ჩაუკეტავდა საოცნებო სამოთხის კარს და თავის ადგილას დააყენებდა ხოლმე, მაგრამ ვერც იმას იტანდა, ზოგი ავი ქალი რომ ოჯახში ქარბუქს დაატრიალებდა, მაშინვე მის ქმარს მოეფერებოდა, ზურგს გაუმარებდა, დაუყვავებდა... ქალიც ხელად გამოიცვლებოდა თავის

მიტუას, ან ტრისტანის დაკარგვის შიშით და აბრეშუმით გახდებოდა. რამდენი ოჯახი გადაარჩინა ასე! ალბათ, იმიტომ, რომ ოჯახური ბედნიერება თვითონ არ ღირსებია. კი, შვილები ჰყავდა და უყვარდა მათი გაჩენაც. როგორც ამბობდნენ, აბორტი არც ერთხელ არ გაუკეთებია. მის შვილებსაც ყველა კარგად ექცეოდა, განსაკუთრებით — ქალები.

- რა ვიცი, ქალო, ემანდ ჩემი გოგიას და-ძმა არ აღმოჩნდეს და ცუდად რო მოვიქცე, ხომ დაგვარგე შვილები! — იტყოდნენ ხოლმე თვალზე ცრემლმომდგრები.

მასწავლებლად ხომ ბრწყინვალე იყო, ქართულ სკოლადამთავრებულ მის მოწაფეებს რუსეთის ყველა სასწავლებელში ხსნილი ჰქონდათ გზა. ყველაზე დაბალი ნიშნად ოთხიანი ითვლებოდა. სკოლის მერე ჯარგამოვლილი ბიჭების მასწავლებელიც ის იყო. ასე რომ, გამოცდილება შეძენილი ახალგაზრდები პატარძლებს მაინცდამაინც არ ტანჯავდნენ და, როგორც ახლა ამბობენ, კარგი პარტნიორებიც ხდებოდნენ. იმდენად, რომ გვერდზე გახედვის სურვილი არც ერთს არ უჩნდებოდა. მოკლედ, მაღლიანი ქალი იყო, ყველას უყვარდა.

ერთხელ ერთმა უცხო კაცმა, განათლების სამინისტროდან რომ იყო ჩამოსული, გაბრაზებით იკითხა:

- როგორ აჩერებთ ამ ავხორც ქალს? მოხსენით სამსახურიდან!
 ამაზე დირექტორმა წყნარად უპასუხა:

- ჯერ ეს სკოლა დაიხურება იმის გამო, რომ მონაფე აღარ ეყოლება, მერე კი შენ მოგხსნიან თანამდებობიდან, ამიტომ ნადი, შენს გზას ენიე! იმ სამყაროში ნადი, საიდანაც მოსულხარ და შენი კანონებით იქ იცხოვრე! რა გგონია, მხატვრები რომ ანგელოზებსა ხატავდნენ, ვინ იყვნენ ისინი? რომელი კდემამოსილი ქალი დაუჯდება ან დაუნეგება დასახატად უმრეტი ფანტაზიისა და მგლის მაღის მქონე მხატვარს? მწყემსიცა ჭამს ცხვარს, მაგრამ ერთს რომ შეჭამს, ათასს უვლის და უფროთხილდება! ჩვენი ცხვრისა და მწყემსისა ჩვენ ვიცით!

- კი მაგრამ, რას ამბობს რაიონის მთავარი ვენეროლოგი? — არ ცხრებოდა შემოწმებული.
 - რას ამბობს და ნადი ლუდვიგ ნიკალაევიჩთან, თვითონ ნახე რასაც გეტყვის — ათი წელია, მუნუკი არავის გამოსვლია ფეხზეც კი... თქვენს ადგილას, ამ ქალს, გაკიცხვის მაგიერ, ჯანმრთელობისა და განათლების მინისტრად დავნიშნავდი.

რალას იტყოდა შემოწმებული. იდგა ასე გაჩუმებული. ამ დროს პეტროვნამ ჩაუარა ლამაზად ჩაცმულმა, თან ძვირფასი სუნამოს ნიავი მოჰყვებოდა უკან. შემოწმებულს თვალები გაუბრწყინდა, ვინააო, - იკითხა და კობტა, „სტრელოჩკა“ აბრეშუმის წინდებში გამოწყობილ ლამაზ ფეხებს გააყოლა თვალი.

- ეგაა, თქვენ რომ გაგდებას უპირებთ! მის გაკვეთილზე ბუზის გაფრენის ხმას გაიგონებ, ბავშვები კი, რუსი მწერლების ენაზე ლაპარაკობენ.

ასე და ამრიგად, დაგვრჩა პეტროვნა ჩვენ.
 ერთ დღეს პეტროვნას ქმარი მოუკვდა. არ დაიჯერებთ, როგორ განიცადა. რა თქმა უნდა, შავები ჩაიცვა. ელეგანტური მოსახსამი, პირსაბურავი, კლასიკური სტილის კაბა, მაღალქუსლა ფრანგული შავი ფეხსაცმელი. აი სანახავი მაშინ იყო! თავ-თავიანთი სახლების წინ გამოფენილი ქალები ჩუმად ჩურჩულებდნენ:

- მართლა რა ლამაზია ეგ ღმერთგამწყრალი! აბა, მაგას არ უნდა ჰქონოდა ბედი და ჩვენი რაიკომის მდივნის გომბიო ცოლი უნდა იყოს ბედნიერი და გამოწყობილი?

თვითონ პეტროვნას არავისი არაფერი არ შურდა, არავის ბედს არ შენატროდა. შვილებიც წესიერები და ნიჭიერები ჰყავდა.

ერთ მშვენიერ დღეს ფეხბურთს ვთამაშობდით. ისე გავიყავით, რომ პეტროვნას ორი შვილი, არსენა და ვალერა, იქით იყვნენ, სანდალა და გიგო — ჩემს მხარეს. ვთამაშობდით და:

- პასი... პასი, შენი! — ყვრის სანდალა, გავიხედე და დავარტყი ბურთს ფეხი არსენას მისამართით. სანდალა გამოქანდა ჩემსკენ მუშტების ქნევით. მე ვდგავარ გაშეშებული და რომ უნდა დაერტყა, გავაჩერე.

- შესდექე, შე ყურუმსალო, რა ჩემი ბრალაა? სარკეში ჩაიხედე! — და მივატრიალე არსენასაკენ. მერე ვალერას ვუპოვე ორეული — გიგო. ვიდექით გაშტერებულები... მერე დავიშალეთ და ნავედით თავ-ჩაღუნულები სახლებში. ერთი კვირა სკოლაში არ გვივლია. მამებიც არ გასულან სახლიდან. მერე როგორღაც ყველაფერმა ჩაიარა და დადგა თავის ადგილას. ყველამ-ყველაფერი იცოდა და ცხოვრება ისე მიდიოდა, თითქოს არაფერი არ მომხდარიყო. პეტროვნამ უარი თქვა მამების მოთხოვნაზე, დაედასტურებინა ეჭვები და არც არავისგან არაფერს არ იღებდა.

არაა ეგ თქვენის საქმეო, ჩემს შვილებს მამა ჰყავდათ და მე თვითონ გავზრდიო. ნუ გაუმწარებთ ცხოვრებას და ქვეყნის სალაპარაკოდ ნუ გახდითო! მერე თითი-თითო გაფრინდა უზარმაზარი ქვეყნის სხვადასხვა კუთხეში. დარჩა პეტროვნა მარტო. ხანში შესული აღარ იყო ისეთი მომნიბლავი. გაუჩნდნენ კონკურენტები და ჩვენს სამყაროშიც იმატა ოჯახურმა აყალმაყალმა, გაჩნდა ბევრი ადვილად მოსარჩენი და მოურჩენელი ავადმყოფობა, სასამართლოში დაიდო საქმეები გაყრაზე, პრეტენზიები ცოლად შერთვაზე, იმატა აბორტებმა და პენსიაზე გასული პეტროვნა ყველას მიავიწყდა.

კაი ხანი იყო გასული, რომ ვილაცამ (მგონი, სანდრიკა ერქვა) მიაძახა: - შე ბებერო ბოზოო! — მეორე დღეს გაყიდა პეტროვნამ სახლი, ქონება, ჩაჯდა ჩუმად ავტობუსში და გაქრა ჩვენი თვალსაწიერიდან. როდის-როდის, გავიგეთ, რომ სტავროპოლში თუ სადღაც სხვაგან, ჩვენს მთებთან ახლოს, ეყიდა ნაკვეთი და ფუტკარი და ახლა ამით ატკობდა ხალხს.

თელავის უნივერსიტეტიდან „ისლამური სახელმწიფოში“

სირიიდან მოსული არაოფიციალური ინფორმაციის თანახმად, ჰამასა და რაქას პროვინციების საზღვარზე, ტერორისტული ორგანიზაცია „ისლამური სახელმწიფო“ პოზიციების ინტენსიური დაბომბვის დროს, საქართველოს მოქალაქე, 22 წლის ასლანბეგ ბორჩაშვილი დაიღუპა. ბორჩაშვილი დუმასტურის ადგილას იყო, პანკისის ხეობის ეს სოფელი ახმეტის 24 კილომეტრში მდებარეობს და ზემო ხალანის თემში შედის. აქ ძირითადად ეთნიკური ოსები და ქისტები ცხოვრობენ. 2015 წლის აგვისტომდე, სანამ თურქეთის გავლით სირიაში წავიდოდა, ასლანბეგ ბორჩაშვილი, თელავის იაკობ გოგებაშვილის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტში, ინფორმაციული ტექნოლოგიების სპეციალობას ეუფლებოდა. ასლანბეგ ბორჩაშვილი ჯერ თურქეთში გაემგზავრა, შემდეგ კი სირიის ტერიტორიაზე გადავიდა. ერთი თვით ადრე ეს გზა ასლანბეგის ბიძაშვილმა, ასევე დუმასტურის მკვიდრმა ამირან (ამრან) ბორჩაშვილმა გაიარა, რომელიც თელავის უნივერსიტეტის ისტორიის სპეციალობის პირველკურსელი იყო. თელავის სახელმწიფო უნივერსიტეტის საბუნებისმეტყველო მეცნიერებათა დეპარტამენტის პროფესორი მაგდა დავითაშვილი ამბობს, რომ ასლანბეგ ბორჩაშვილმა 2015 წლის ზაფხულში, უნი-

ვერსიტეტის ადმინისტრაციას ფინანსური დავალიანების გადავადება სთხოვა და შემდეგ აღარ გამოჩენილა: „ასლანბეგი ნორმალური, საშუალო დონის სტუდენტი იყო. ძალიან წესიერი, მუდმივად დადიოდა და ესწრებოდა ლექციებს. დროულად ითვისებდა ყველა სასწავლო კურსს, სწავლის პერიოდში აქვს აღებული კრედიტებიც. სხვათა შორის გამოირჩეოდა კარგი ყოფაქცევით და მეგობრებთანაც ნორმალური დამოკიდებულება ჰქონდა. პირველი და მეორე კურსი და მესამე კურსის პირველი სემესტრიც სრულად აქვს დახურული. 2015 წელს, მეორე სემესტრშიც დადიოდა, ფინანსური დავალიანების გადავადება ითხოვა, განცხადებაც დაწერა, მაგრამ გამოცდებზე იგნისის თვეში უკვე აღარ გამოცხადდა. მანამდე ყველა საგანი აქვს ათვისებული“. ასლანბეგ და ამირან ბორჩაშვილები სირიაში მამინ გადვიდნენ, როცა საქართველოს ანტიტერორისტულ სააგენტოს უკვე დაკავებული ჰყავდა სოფელ ჯოჯოლის ყოფილი იმამი, „ისლამური სახელმწიფოს“ „პანკისის ჯამათის“ ლიდერი აიუფ ბორჩაშვილი. გამოძიებით დადგინდა, რომ ბოლო წლებში „პანკისის ჯამათის იმამი“ საქართველოს სხვადასხვა კუთხეში, ახალგაზრდებისგან ფიცს ანუ „ბაიათს“ იღებდა და შემდეგ მათ სირიაში ტერორისტულ

ორგანიზაციებში აგზავნიდა. 2016 წლის მარტში, აიუფ ბორჩაშვილს სასამართლომ 14 წლით თავისუფლების აღკვეთა მიუსაჯა. თელავის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის დეკანი ნინო კოჭლოშვილი ამბობს, რომ გაოგნებული დარჩა, როცა შეიტყო, რომ მისი სტუდენტი ამირან ბორჩაშვილი სირიაში „ისლამური სახელმწიფოს“ რიგებში იბრძვის. დეკანი დარწმუნებული იყო, რომ ამირანი თურქეთში სამუშაოდ იმყოფებოდა. „ამირანი ჩაირიცხა 2014 წელს, პირველი კურსი სრულად დახურა, თამამად შემიძლია ვთქვა, რომ ნორმალური და კარგი ქცევით გამოირჩეოდა. ესწრებოდა ლექციებს, შემდეგ უკვე, 2015/16 სასწავლო წლიდან აღარ გამოჩენილა და აკადემიური დავალიანების საფუძველზე მას სტატუსი შეუჩერდა. უფასო სექტორზე სწავლობდა. ექსკურსიაზეც მყავდა ეს ბავშვი და არაფერი ასეთი არ შეიმჩნეოდა. აბსოლუტური მოულოდნელობა იყო გუშინ

გავრცელებული ცნობა, რომ ის სირიაშია. მისი არყოფნის პერიოდში, რამდენიმე მის მეგობარს ვკითხე, რომლებიც ასევე პანკისიდან დადიან და მითხრეს, რომ თურქეთში სამუშაოდ არის წასული, გვაქვს კონტაქტი და აუცილებლად უნდა ჩამოვიდესო.“ ბოლო სამი წლის მანძილზე, სირიაში საქართველოს 20 მოქალაქე დაიღუპა, მათგან 17 პანკისის ხეობაში მცხოვრები ქისტები იყვნენ, დანარჩენი სამი კი გურიის, აჭარისა და კახეთის მუსლიმ თემს წარმოადგენდა. პირველი სირიაში, 2012 წელს, ცნობილი ჩეჩენი საველეს მეთაურის რუსლან გე-

ლავის შვილი რუსტამ გელავეი დაიღუპა. რუსტამს საქართველოს მოქალაქეობა ჰქონდა. მისი ცხედარი გადმოასვენეს და პანკისის ხეობაში დაკრძალეს. 2013 წელს - სირიაში საქართველოს 3 მოქალაქე მოკლეს, 2014-ში - 6, 2015 წელს - 4 და მიმდინარე, 2016 წლის პირველ ექვს თვეში უკვე - 6. ცოტა ხნის წინ ცნობილი გახდა, რომ სირიაში საქართველოს კიდევ ერთი მოქალაქე დაიღუპა, სოფელ დუისის მკვიდრი უმარ მარგოშვილი, იგივე „აბუ-ალი პანკისი“, მას 10 შვილი დარჩა.

დაავადებათა კონტროლის ცენტრი სიცხისგან დასაცავად მოსახლეობას რეკომენდაციებს სთავაზობს

დაავადებათა კონტროლის ცენტრი ზაფხულის ცხელ პერიოდში მოსახლეობას რეკომენდაციებს სთავაზობს. როგორც დაავადებათა კონტროლისა და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრის არაგადამდებ დაავადებათა დეპარტამენტის უფროსმა ლელა სტურუამ განაცხადა, ზაფხულის სეზონი ძალა იკრებს. პაერის მალალი ტემპერატურის დაფიქსირების შემთხვევაში რისკ-ჯგუფებს მიეკუთვნებიან განსაკუთრებით 5 წლამდე ასაკის ბავშვები, გულსისხლძარღვთა და ქრონიკული დაავადებების მქონე პირები, ასაკოვნები. „განსაკუთრებით უნდა დავიცვათ ბავშვები, მოხუცები და ქრონიკული დაავადებების მქონე პირები. დაუშვებელია მათ მკურნალობის დოზები ინ-

დივიდუალურად შეცვალონ. მედიკამენტის სახეობა და დოზები შეთანხმებული უნდა იყოს მკურნალ ექიმთან. ზოგადად, უნდა მოვერიდოთ შუადღის მზის სხივებს. თუკი გარუჯვარებულ გვაქვს საუბარი, დილის 08:00 საათიდან 10:00 საათამდე და 18:00 საათის შემდეგ გავიდნენ ზღვაზე. ეს განსაკუთრებით ეხება ბავშვებს. რაც შეეხება ჩაცმულობას, უნდა გვეცვათ ლია ფერის, ბუნებრივი, არამჭიდროდ მორგებული ტანსაცმელი, აუცილებელია, გვეცვათ თავსაბურავი, ასევე ღია ფერის და ფართო ფარფლებიანი ქუდი ყველაზე სასურველი იქნება. ამასთან, არ უნდა დაგვაკინცდეს თვალის დაცვა. სათვალე ძალიან რეკომენდირე-

ბულია. უნდა ვეცადოთ, რომ კანი მზის დამცავისგან მაქსიმალურად გვეკონდეს დაფარული. დამცავი კრემის წასმა ღია ადგილებზე არა მარტო ზღვაზე, ქალაქშიც აუცილებელია. სახლში უნდა ვეცადოთ, რომ სივრცულ შევინარჩუნოთ. ფანჯრებზე ჩამოვაფაროთ ბნელი ფარდა. გამოვიყენოთ კონდიციონერი ან ვენტლატორი. განსაკუთრებულად მალალი ტემპერატურის დროს, თუ სახლში არ გვაქვს სივრცის შევინარჩუნების პირობები, ჩავიდეთ მეტროში, მაღალია, სადაც კონდიციონერია“, - განაცხადა ლელა სტურუამ. მისივე თქმით, ცხელ დღეებში მოსახლეობამ უნდა მიიღოს დიდი რაოდენობით სითხე, თუცა არ არის საჭირო ძალიან ცივი. აბსოლუტურად მიუღებელია ალკოჰოლის მოხმარება; ხშირად უნდა მიიღონ გრილი

შხაპი. მისივე განმარტებით, ხან-მიუსულელებს შესაძლოა ხშირად გრილი შხაპის მიღება გაუჭირდეთ, ამიტომ მათ სველი პირსახოცი უნდა გამოიყენონ და ისე გაიგრილონ სხეული, რომ არ მოხდეს გადახურება. „ჩვენ უნდა ვერიდოთ არა მარტო მზის დაკვრას, გადაურჯვას, დამწვრობის მიღებას, არამედ სითბური დაკვრაც არის პრობლემა. ამიტომ არ უნდა გადავხუროთ ორგანიზმი. ქრონიკული დაავადების მქონე პირები, გულსისხლძარღვთა, დიაბეტიკები, სახსრების დაავადების მქონე პირები შედარებით მომატებული რისკის ქვეშ იმყოფებიან და სიცხეში ფიზიკურ აქტივობას უნდა მოერიდონ“, - აღნიშნა სტურუამ.

არამედ სითბური დაკვრაც არის პრობლემა. ამიტომ არ უნდა გადავხუროთ ორგანიზმი. ქრონიკული დაავადების მქონე პირები, გულსისხლძარღვთა, დიაბეტიკები, სახსრების დაავადების მქონე პირები შედარებით მომატებული რისკის ქვეშ იმყოფებიან და სიცხეში ფიზიკურ აქტივობას უნდა მოერიდონ“, - აღნიშნა სტურუამ.

განხილვა
ნუგზარ, ბელურა მარაბლიშვილები

ნუგზარ, შვილი! 8 წელი გავიდა, რაც დედა აღარ მოგფერებია და არც დაბადების დღე მომილოცია. 12 ივლისი შენი დაბადების დღეა, ხოლო 10 ივლისი კი მამაშენს - ბელურას დაბადების დღეა. ჩვენ ხომ ამ მნიშვნელოვან დღეებს ყველა ერთად აღვნიშნავდით, ერთად ვიკრიბებოდით და ვხარობდით. მას შემდეგ, რაც თქვენ ნახვედით ამქვეყნიური ცხოვრებიდან, ჩვენს ოჯახში სამხიარულო სუფრები აღარ იმართება. გვენატრებით, გული გვტკივა ყველას თქვენი დაკარგვით. მართალია, ჩვენთან აღარ ხართ, მაგრამ შვილო, არ მეგონა, თუ ასეთი დაფასებული იყავი საზოგადოებაში. დღესაც შენით ვამაყობ, ვინც შემხვდება და გაიგებს, რომ ნუგზარის დედა ვარ, ყველა პატივს მცემს და შენს მაგივრად მეფერებია. გიგონებენ როგორც კარგ, გულიან ჯუჯაკაცს. შენ ცოცხალი ხარ მეგობრების გულელებში და სანათესაოში. აღდგომის დღეს, სანამ მივიდოდი შენს საფლავთან, უკვე შენი უახლოესი მეგობრები ყოფილიყვნენ და მოელოცათ აღდგომის დღესასწაული. შენ, ჩემო უსაყვარლესო მეუღლე, არ გენყინოს, რომ შენზე ბევრს არ ვნერ, ჩვენ ხომ ერთნაირად განვიცდიდით შენის დაკარგვას. შენც დღესაც მიყვარხარ ისე, როგორც ცოლ-ქმრობა და ურთიერთგაგებაც გვქონდა. ნათელში იყოს თქვენი კეთილი სულები.

ციციწო, ბაჟანი, ნანა მარაბლიშვილები.

ერთი გამოცანა და გვირი სინტაქსო ფაქტი

ადამიანს გაღიბებისთვის 40 კუნთის ამუშავება ჭირდება, თოფის ჩახმავის თითის გამოკვრისთვის კი მხოლოდ 4. პირის ღრუში საშუალოდ 40 ათასზე მეტი ბაქტერიაა. ადამიანის თვალს 10 000 000 ფერისა და შუქჩრდილის გარჩევა შეუძლია.

დილით, ერთი ცალი ვაშლი უფრო მეტ ენერჯიას და მხნეობას შეგმატებთ, ვიდრე ფინჯანი ყავა.

ქამელეონის ენა, სხეულზე

ორჯერ დიდია.

- ავსტრალიაში უფრო მეტი კურდღელია, ვიდრე ჩინეთში ადამიანი.
- ზღვის გოჭები ხშირად მინათავენ ჯგუფურ სექსს.
- მესობოტამიაში პაციენტის დაღუპვისთვის ექიმს სიკვდილით სჯიდნენ.
- 1901 წლიდან, 16-მა თავზუხელალებულმა სცადა ნიაგარას ჩანჩქერიდან კასრით

დაშვება მათგან 11 ცოცხალი გადარჩა.

- აშშ-ს პრეზიდენტი ჯიმი კარტერი, წუთში 2 000 სიტყვას კითხულობდა.
- „კოკა-კოლას“, შტაბბინა ატლანტაშია.
- ცნობილი ფიზიკოსი, ნილს ბორი წარმატებული სპორტსმენი იყო. იგი დანიის საფეხბურთო ნაკრებში მეკარედ თამაშობდა.

- სანთებელა უფრო ადრე გამოიგონეს ვიდრე ასანთი.
- ძველ ჩინეთში, მშობლებისთვის დაბადების დღის საუკეთესო საჩუქრად კუბო ითვლებოდა.
- 1836 წელს, კომპოზიტორმა ბერლიოზმა „მარსელიოზა“, დაამუშავა. მისი პარტიტურის ხელნაწერზე იკითხებოდა: „2 გუნდისთვის, ორკესტრისთვის და ყველა იმათთვის, ვისაც აქვს

ხმა, გული და სისხლი უჩქევს ძარღვებში“.

- პირველი რესტორანი პარიზში გაიხსნა 1764 წელს. რესტორანი დღე-ღამის განმავლობაში მზა კერძებით ვაჭრობდა. მისი მფლობელი ბულანჟე იყო.
- კუნძული ბალიდან კუნძულ ლომბოკომდე სულ რაღაც 25 კილომეტრია, მაგრამ მათი ფაუნა ერთმანეთისგან უფრო მეტად განსხვავებულია, ვიდრე იაპონიის ფაუნა ინგლისისაგან.

მომზაურობის სინდრომები

პარიზის სინდრომი
ეს არის მოგზაურთა სინდრომებიდან ერთ-ერთი. ეს არის ფსიქოლოგიური ტრაუმა, რომელიც უცხო ქვეყნის მონახულებისას და მოულოდნელ რეალობასთან შეხვედრისას ემართება ადამიანს.

პარიზის სინდრომი ემართებათ იმ ადამიანებს, რომლებსაც ამ ქალაქზე (ქვეყანაზე) გაიღებოდა უხვი ინფორმაცია, როგორც მათთვის. ხოლო რეალობა კი სრულყოფილი არა გახსნის, რასაც ელოდებოდნენ.

ამელი პულენისა და შანელის პარიზის მოლოდინში, მოგზაური ხვდება უბრალო რეალობას და ეს მტკივნეულად მოქმედებს მის

ფსიქიკაზე.
პარიზის სინდრომი ძირითადად იაპონელებს ემართებათ. იაპონური გამოცემები პარიზს აიდეალდებენ, უნაკლო და შეუდარებელ ქალაქად წარმოაჩენენ. ტურისტს წარმოადგენს აქვს რომ სამოთხეში მიემგზავრება და ველარ იტანს უმცირეს „მოკვდავურ“, გამოვლინებას.

მნიშვნელოვანია კულტურული თუ ენობრივი ბარიერი, რომელიც ჩასულ სტუმარს ატყდება თავს. ასევე დროის სხვაობა, რაც ძირითადად უძილობის პრობლემის სათავედ იქცევა ხოლმე.

იაპონელებისთვის ყველაზე დიდ იმედგაცრუებას თურმე ის იწვევს, რომ ფრანგები ემოციურად

საუბრობენ და გულღიები არიან. ეს კი იაპონური კულტურისთვის დაუშვებელია. (საკითხავია იაპონელებს საქართველოში, იტალიაში ან საბერძნეთში ჩასვლისას რა ემართებათ?)

პარიზის სინდრომი ახალი ფენომენი არ არის. ამ საკითხზე 40 წლის წინათ დაიწყო მუშაობა ფსიქიატრმა პიროაკი ოტამ, რომელიც პარიზის წმინდა ანას საავადმყოფოში მუშაობდა.

ამ სინდრომით დაავადებულებს, იშვიათ შემთხვევაში, საავადმყოფოში გადაყვანაც ჭირდებათ, ისე კი, სამშობლოში დაბრუნებისას სინდრომი თავისთავად ქრება.

სტენდალის (ფლორანსინი) სინდრომი

ამ სინდრომს ასე იმის გამო ეწოდება, რომ 1817 წელს, სწორედ სტენდალმა აღწერა პირველად იგი. მწერალი ფლორენციაში მოგზაურობისას, პირად დღიურში წერდა ამ სენის შესახებ.

სტენდალის სინდრომი, ეს არის ძლიერი ფსიქოლოგიური ტრავმა, რასაც იწვევს დიდი რაოდენობის ხელოვნების ნიმუშის ერთდროულად მონახულება. შედევრის ფიზიკური თუ მორალური სიდიდე, ადამიანს უსუსურობის შეგრძობას მართებს.

სტენდალი წერდა, რომ სწორედ ასე დაემართა ფლორენციაში, სანტა კროსის ბაზილიკის მონახულებისას.

ინფორმაციის სინდრომი
ინფორმაციის სინდრომის სიმპტომები: გულის რევა, თავის ტკივილი, გამაყრუებელი ხმაური ყურებში და გიჟური სურვილი გაეცეკვე ყველას და ყველაფერს.

ამას იწვევს ის გარემო, რაც უცხო ადამიანს ინფორმაციის უფროდ მოხვედრისას ემართება. აუარება ხალხი, არასასიამოვნო სუნის, ღიღინა და ხმაური, ეს ის ფაქტორებია, რაც თერაპევტს მწაბავებს. განსაკუთრებით ხშირია, როდესაც ტურისტები ინფორმაციას სიკვდილს შეესწრება. ეს სიკვდილის გაუფასურების შეგრძობას უქმნის მას და მძიმე დეპრესიისკენ უბიძგებს.

ქვეყნის დატოვების შემდეგ, სიმპტომები ქრება.

მითხარი როგორ გიჭირავს ჭიქა და გეყვი როგორი ხარ

იმის მიხედვით, თუ როგორ უჭირავს სასამელოანი ჭიქა ადამიანს, შეიძლება ვიმსჯელოთ

მის ხასიათზე. ფსიქოლოგებმა დაკვირვების შედეგად მათი რამოდენიმე ტიპი გამოიყვეს:

- ფლირტის მოყვარულები - მათ ჭიქა უჭირავთ ელეგანტურად, მოვლილი თითები მოხდენილად აქვთ განლაგებული სასმისზე და სწვევით დროდადრო თითების გადასმა ჭიქის ზედაპირზე.
- ჭორიკანები - მათ ერთ ხელში ჭიქა უჭირავთ, ხოლო მეორე ხელით შესტიკულაციას მიმართავენ საუბრის დროს.
- მხიარულების მოყვარულნი - ჭიქა ზემოდან უჭირავთ ისე, რომ ხელის გული სასმისის ზემოთ აქვთ მოქცეული. სასმელს დიდი ყლუპებით მიირთმევენ ისე, რომ საუბარს არ წყვეტენ.
- სასმელის მოყვარულნი - მორცხვი, მოკრძალებული ადამიანები - ჭიქა ისე მაგრადა უჭირავთ, თითქოს ეშინიათ, ვინმემ არ წაართვას. მიირთმევენ მცირე დოზებით და ტკბებიან სასმელით.
- ქალები-დედოფლები - ცივი და თავშეკავებულები - ხელში გამოკვეთილად და მაგრად უჭირავთ სასმელიანი ჭიქა. ეს ქალები ახალი ნაცნობობისათვის არ არიან მზად. ისინი მხოლოდ თავის საყვარელ თანხმელს (ჯენტლმენს) სწყალობენ.
- „პლეი-ბოი“- აქტიურნი და თავდაჯერებულნი -

მიირთმევენ მაღალფეხიანი ჭიქებიდან ან სულაც ბოთლიდან.

7. „მაჩო“- გაცნობიერებული აქვთ თავიანთი მომხიბვლელობა - ამპარტავანი, გადაჭარბებული წარმოადგენს აქვთ თავიანთ თავზე. მიირთმევენ ლუდს, ან სპირტიან სასმელებს პირდაპირ ბოთლიდან.

8. ჩხუბისთავები - უშირატი სიბრძნის ანიჭებენ დიდი ზომის სასმისებს, რომლებიც მათთვის იარაღის სიმბოლოს წარმოადგენენ. უჭირავთ მტკიცედ თითებით, ზოგჯერ ორივე ხელითაც.

ყურადღება

დადოფლისწყაროს საგადასახლებო და კურორტული კარგო სასტუმროები ახსადებს მიღებას 2016-2017 სასტუმრო წლისთვის უაღრესად სასიამოვნოა:

- მელის სახლი;
- სამარო სახლი;
- ფარმაჯი;
- ორთოქაძის სასტუმრო-ლოგია;
- სამართალმცოდნეობა;
- უცხო ენა;
- დასვენების განათლება;
- გიგანტის მინერალური წყალი;
- ფინანსები და ეკონომიკა (ბუღალტერ-ეკონომისტი);
- ლაგორატორიული დიაგნოსტიკა;
- ჟურნალისტიკა;
- პედაგოგიკა;

სანავლა ფასიანია. სანავლებლად მიღების 9, 10, 11 და 12 კლასდამთავრებულები.

სანავლებების ვადა 2 წელი. ჩარიცხვა გასაუბრებით! (ჩატარდება 12-14 სექტემბერს საბუთების მიღება დაიწყება სექტემბრიდან).

საჭიროა წარმოადგინოთ: განათლების დამადასტურებელი დოკუმენტის ასლი, 4 ფერადი ფოტოსურათი (ზომით 3/4) და პირადობის მოწმობის ასლი.

მისამართი: ქ. დედოფლისწყარო, კოსტავას ქ. №32 (დედოფლისწყაროს არქივის შენობა, მეორე სართული).

საკონტაქტო:
☎ 0356 22 52 73; 599 74 73 98; 555 200 435.

ი ყ ი დ ე ბ ა !

სასწრაფოდ იყიდება 1200 კვა-დრატული მეტრი არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთი მეგობრობის ქუჩაზე. ფასი შეთანხმებით. მსურველები დაუკავშირდით: ☎ 577 41 72 25, მირიანი

კაფე „კაპუჩინო“ თავისი ინვენტარით; მისამართი: ქ. დედოფლისწყარო, ჭეცის ქ. №48. ფასი შეთანხმებით. ☎ 599 392200, 599388788

იყიდება ფუტკრის 27 ოჯახი სკვებით და მისამელი „ლაფეტით“. სასაწყისი ღირებულება 8000 ლარი. მსურველები დაგვიკავშირდით: ☎ 577 985144, 577 985142

ახალი ამენებული ფერმა, კარგ მდგომარეობაში, საცხოვრებელი სახლით და მიწის ნაკვეთით. მისამართი: სოფ. ხორნაბუჯი, ეკა ბეჟანიშვილის ქ. №4. ფასი შეთანხმებით. ☎ 598431010, 599388788;

გამომცემელი შპს „შირაპი“
დირექტორი ინგა შიროლიანი

სარედაქციო კოლეჯი: ლალი მხრინიშვილი, ილია მარტყოფლიანი (ურნალისტიკა); ელზა ხარაშვილი (სტილისტ-მწერალი); ნათია ზოსტაშვილი (ბუღალტერი); ნინო ზანაშვილი (თფის-მწერალი); მზია ძანაძე (დისტრიბუტორი); ზურაბ ზანაშვილი (კომპიუტერული უზრუნველყოფა).

რედაქციის მისამართი: ქალაქი დედოფლისწყარო, ფოთის ქ. №18, ტელ. 0 356 22 55-49; 598 72-18-72 (დირექტორი) 591-97-73-26 (რედაქტორი)

რეგისტრირებულია დედოფლისწყაროს რაიონის სასამართლოს მიერ, №6014-468.

გაზეთი აიწყო და დაკაბადონდა „შირაპის“ კომპიუტერულ ბაზაზე. ყოველკვირეული გამოცემა იბეჭდება შ.პ.ს. „სამშობლოს“ სტამბაში.